

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kamińcu

Wewnątrzszkolny System

Doradztwa Zawodowego

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

PODSTAWA PRAWNA REALIZACJI PROGRAMU

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 1996 r., Nr 67, poz. 329 ze zm.) zobowiązuje placówki oświatowe do „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”.
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2003 r., Nr 118, poz. 1112, Nr 137, poz.1304, Nr203, poz. 1966, Nr 228, poz.2258 oraz z 2004 r., Nr 96, poz. 959 i Nr 179, poz. 1845) dotyczy zasadności zatrudnienia w szkole doradcy zawodowego.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r. Nr 61, poz. 624, z 2002 r. Nr 10, poz. 96, z 2003 r. Nr 146, poz. 1416) nakładają na dyrektorów i rady pedagogiczne „obowiązek organizacji wewnątrzszkolnego systemu poradnictwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu”.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013.532 z dnia 7 maja 2013 r.) Zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej... prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675)

Założenia ogólne programu.

Program stanowi realizację jednolitej koncepcji orientacji zawodowej jako ogół działań o charakterze dydaktyczno – wychowawczym. Ma na celu kształtowanie pozytywnych i proaktywnych postaw wobec wyboru ścieżki kariery zawodowej.

Przewidziane w programie działania są powiązane z treściami kształcenia ogólnego i będą realizowane na wszystkich zajęciach.

Cele ogólne

1. Przygotowanie uczniów do wyboru kierunków kształcenia i zawodu poprzez samopoznanie, poznanie rynku pracy
2. Przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
3. Kształtowanie proaktywnych postaw we współczesnym świecie
4. Wspieranie uczniów poprzez doradzanie kierunków dalszego kształcenia, wyboru zawodu i planowania kariery zawodowej oraz udzielaniu informacji w tym zakresie
5. Wspieranie nauczycieli i rodziców w organizowaniu wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia

Cele szczegółowe

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

KLASY I – III

1. Poznanie siebie – uczeń:
 - 1.1. Opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
 - 1.2. Prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
 - 1.3. Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
 - 1.4. Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
 - 1.5. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
 - 2.1. Odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
 - 2.2. Podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
 - 2.3. Opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
 - 2.4. Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
 - 2.5. Opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
 - 2.6. Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
 - 3.1. Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
 - 3.2. Wskazuje treści, których lubi się uczyć;
 - 3.3. Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
 - 4.1. Opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
 - 4.2. Planuje swoje działania lub działania grupy wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
 - 4.3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach bezpośrednio związanych z jego osobą.

KLASA IV –VI

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
 - 1.1. Określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
 - 1.2. Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
 - 1.3. Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
 - 1.4. Prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
 - 2.1. Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
 - 2.2. Opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
 - 2.3. Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
 - 2.4. Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
 - 2.5. Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
 - 3.1. Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
 - 3.2. Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
 - 3.3. Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
 - 4.1. Opowiada o swoich planach edukacyjno – zawodowcy;
 - 4.2. Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
 - 4.3. Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

KLASY VII – VIII

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
 - 1.1. Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
 - 1.2. Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
 - 1.3. Dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej informacji o sobie wynikający z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
 - 1.4. Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno – zawodowych;
 - 1.5. Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej;
 - 1.6. Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
 - 1.7. Określa własną hierarchię wartości i potrzeb.
2. Świat zawodów i rynek pracy – uczeń:
 - 2.1. Wyszukuje i analizuje informację na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskania;
 - 2.2. Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
 - 2.3. Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
 - 2.4. Uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
 - 2.5. Analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
 - 2.6. Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
 - 2.7. Dokonuje autoprezentacji.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – uczeń:
 - 3.1. Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
 - 3.2. Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
 - 3.3. Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji nieformalnej;
 - 3.4. Określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – uczeń:
 - 4.1. Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno – zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - 4.2. Określa cele i plany edukacyjno – zawodowe uwzględniające własne zasoby;
 - 4.3. Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
 - 4.4. Planuje ścieżkę edukacyjno – zawodową uwzględniając konsekwencję podjętych wyborów.

Liceum Ogólnokształcące z oddziałami gimnazjalnymi:

1. Poznawanie własnych zasobów – uczeń:
 - 1.1. Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
 - 1.2. Określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
 - 1.3. Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
 - 1.4. Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
 - 1.5. Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
 - 1.6. Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.
2. Świat zawodów i rynek pracy uczeń:
 - 2.1. Analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
 - 2.2. Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjnozawodowych;
 - 2.3. Porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
 - 2.4. Konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;
 - 2.5. Określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
 - 2.6. Sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
 - 2.7. Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
 - 2.8. Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej;
 - 2.9. Charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie uczeń:
 - 3.1. Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
 - 3.2. Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
 - 3.3. Analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
 - 3.4. Wskazuje możliwości kontynuowania nauki.
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych uczeń:
 - 4.1. Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
 - 4.2. Sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjnozawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;

- 4.3. Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

Rodzice zostaną zaangażowani w proces Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

1. Zostaną wyposażeni w wiedzę z zakresu rynku edukacyjnego w okolicy – oferty szkół, kształcenie zawodowe, zdobywanie kwalifikacji zawodowych;
2. Zostaną uświadomieni o istotnej roli rodzica/ opiekuna prawnego w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjna – zawodowych;
3. Uzyskają pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych dziecka i wspólnym planowaniu drogi zawodowej;
4. Zostaną wskazane źródła informacji – informatory, publikacje, adresy internetowe.

Warunki i sposoby realizacji programu

1. Osobami odpowiedzialnymi za realizację programu są: dyrektor szkoły, szkolny doradca zawodowy, wychowawcy klas, nauczyciele.
2. Cele będą realizowane podczas wszystkich zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
3. W realizację programu zaangażowani będą także rodzice i środowisko.
4. Na zakończenie każdego roku szkolnego zostanie przeprowadzona ewaluacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, której efektem będzie doskonalenie programu i dostosowywanie go do możliwości i potrzeb uczniów, rodziców i szkoły.

Metody i formy pracy

1. Pogadanka
2. Tworzenie portfolio
3. Testy
4. Ankiety
5. Wycieczki zapoznawcze i targi edukacyjne, giełdy szkół,
6. Spotkania z przedstawicielami zawodów
7. Kwestionariusze